

GRANSKNINGSRAPPORT INTERN KONTROLL 2019

Byggnadsnämnden

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	3
Uppföljning av kontrollaktiviteter.....	4
Kommungemensamma kontrollaktiviteter	4
Nämndspecifika kontrollaktiviteter	8
Uppföljning av förbättringsåtgärder från tidigare år.....	9
Information och utbildning till medarbetare och nämndsledamöter i kommunens riktlinje för korruption och mutor ska genomföras	9
Uppdatera förvaltningens introduktionsprogram	9
Införa rutin för att säkerställa att handläggare har kunskap om debitering	9
Översyn av kontrollsystem för debitering.....	9
Utvärdering av nämndens sammanvägda interna kontrollarbete	10

Sammanfattning

Stadsbyggnadskontoret redovisar utfallet av den interna kontrollen under 2019. Utgångspunkten för granskningen har varit de kontrollaktiviteter som antogs i byggnadsnämndens handlingsplan för 2019 som innehöll tre kontrollaktiviteter som kommunstyrelsen beslutat om och en nämndspecifik kontrollaktivitet.

I granskningen har framkommit att stadsbyggnadskontoret har tagit flera kliv framåt i arbetet med att tydliggöra och skapa fungerande rutiner för direktupphandling. Även inom fakturering finns korrekta underlag och fungerande rutiner.

I den nämndspecifika kontrollen framgår att kunskapen hos medarbetare om hur stadsbyggnadskontorets handlingar ska hanteras är bristfällig, vilket föranleder utbildningsinsatser som planeras till 2020.

Uppföljning av kontrollaktiviteter

Kommungemensamma kontrollaktiviteter

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Kontrollaktivitet
Att det förebyggande arbetet för att utsättas för bedrägligt beteende är otillräckligt	3. Möjlig	4.Allvarlig	12 	Riskanalys kring bedrägligt/ oegentligt beteende
Att nämnder och styrelser brister i följsamhet mot rutiner kring direktupphandling	4. Sannolik	2.Lindrig	8 	Granskning av nämnder och styrelserns följsamhet mot rutiner kring direktupphandling
Att obehöriga utför mottagnings- eller beslutsattest av ekonomiska transaktioner	4. Sannolik	2.Lindrig	8 	Kontroll av attestlistor

Risk: Att det förebyggande arbetet för att utsättas för bedrägligt beteende är otillräckligt

Kontrollaktivitet:

Riskanalys kring bedrägligt/ oegentligt beteende

Frågeställningar

Inom vilka områden finns det risk för bedrägligt/oegentligt beteende? För områden med högst riskpoäng (sannolikhet × konsekvens) ska en handlingsplan tas fram för att minska risken.

Metod

Intervju

Inventering

Resultat

Förvaltningen bedömer att medvetenheten generellt är god men att frågan behöver lyftas kontinuerligt eftersom betydande delar av verksamheten anses vara i riskzonen, bland annat på grund av upphandlingar och myndighetsutövning. Tillsammans med tekniska förvaltningen arrangerades en föreläsning i oktober 2018 med Natali Phalén, generalsekreterare på Institutet Mot Mutor (IMM). IMM arbetar för att motverka korruption och användandet av mutor. Efter föreläsningen genomfördes fördjupande workshops med de avdelningar som anses vara mest berörda. Tyngdpunkten i IMM:s verksamhet ligger på att informera företag, näringslivets organisationer, myndigheter och massmedier om vad korruption är, hur den tar sig uttryck och hur den kan motverkas. Information om riskområdet finns också med i checklista för introduktion av nya medarbetare.

Bedömning av kontrollaktivitet

 Ej avvikelser

Självskattning

I följande tabell redovisas den självskattning som förvaltningen/nämnden har gjort som

utgör grund för bedömning av kontrollaktiviteten.

Riskområde	Sannolikhet (1-4)	Konsekvens (1-4)	Riskvärde (Sannolikhet x Konsekvens)	Handlingsplan? (Riskvärde 12 eller högre)
Bristande kännedom om kommungemensamma och nämndspecifika styrdokument om mutor och oegentligheter samt att de inte är lättillgängliga för medarbetarna	1	4	4	nej
Genomförande görs inte av årliga riskinventeringar gällande mutor och oegentligt beteende, såsom en riskbank	3	3	9	nej
Fortlöpande utbildningar och information till nämnd/styrelse och medarbetare brister gällande mutor och oegentligheter	2	4	8	nej
Kännedom om och fortlöpande information brister avseende visselblåsarfunktionen på kommunkontoret, till vilken kommunens anställda anonymt kan rapportera allvarliga missförhållanden eller misstänkta oegentligheter	2	4	8	nej
Risk för muta i samband med myndighetsutövning	2	4	6	nej

Förvaltningens riskbank kommer inför 2020 att utökas med fler potentiella risker kopplat till oegentligt beteende, mutor och korruption för att löpande följa och uppmärksamma riskområdet.

Risk: Att nämnder och styrelser brister i följsamhet mot rutiner kring direktupphandling

Kontrollaktivitet:

Granskning av nämnder och styrelserns följsamhet mot rutiner kring direktupphandling

Frågeställningar

Bygger på kommunens regler för direktupphandling och omfattar nio steg:

- Kontroll av ekonomi och delegation
- Stämna av behov
- Begära offert
- Pröva offert
- Fatta beslut
- Skriva avtal
- Informera om beslut
- Dokumentera upphandling
- Arkivera och diarieföra

Metod

Stickprov

Resultat

Sedan 2018 genomför stadsbyggnadskontoret en löpande uppföljning på alla inköp som överstiger ett värde av 100 000 kronor. Uppföljningen redovisas till nämnden två gånger per år, i april och november. Hanteringen av direktupphandling och förenklad upphandling har avsevärt förbättrats och kunskap och medvetenhet hos berörda medarbetare är god.

Sammanfattande bedömning

 Ej avvikelser

Självskattning

I följande tabell redovisas den självskattning som förvaltningen/nämnden har gjort som utgör grund för bedömning av kontrollaktiviteten.

Frågor		DU1	DU2	DU3	DU4	DU5	Kommentar
Kontroll av ekonomi och delegation							
Stämna av behov							
Begära offert							
Pröva offert							
Fatta beslut							
Skriva avtal							
Informera om beslut							
Dokumentera upphandling							
Arkivera och diarieföra							

DU1 = Åtgärdsplan skyfall, Veberöd

DU2 = Kungörelser i Sydsvenska dagbladet

DU3 = Kungörelser i Skånska dagbladet

DU4 = Konsultstöd trafikplanering vid föräldraledighet

DU5 = Bullerutredning, Källby

De två stickproven som fått avvikelser (rött) i kontrollen är kungörelseannonsering i dagspress. Ingen upphandling har genomförts, och därmed finns heller inga avtal skrivna. Värdet av stadsbyggnadskontorets inköp är inom ramen för direktupphandling (Sydsvenska dagbladet och Skånska dagbladet tillsammans under stickprovperioden: 293 000 kr).

Vid en rundfrågning hos de andra förvaltningarna har ingen genomfört upphandling med tillhörande skrivet avtal för kungörelser. Det finns heller inga alternativa leverantörer förutom de som redan levererar tjänsten, varför kontrollaktiviteten som helhet ändå kan anses vara utan anmärkning. Det är tydligt att hanteringen av kungörelseannonsering behöver utredas på ett kommunövergripande plan under 2020.

Risk: Att obehöriga utför mottagnings- eller beslutsattest av ekonomiska transaktioner

Stadsbyggnadskontorets beslutsattestanter stämmer överens med beslutad attestlista. De av kommunkontoret slumpvis utvalda fakturorna är granskade och ingen anmärkning finns.

Kontrollaktivitet:

Kontroll av attestlistor

Frågeställningar

Stämmer behörigheterna för attest i ekonomisystemet överens med beslut samt mottagningsattestanter mot aktuella anställningar?

Metod

Utdata från system

Resultat

Kontroll är genomförd utan anmärkningar.

Sammanfattande bedömning

● Ej avvikelser

Självskattning

Steg	Kommentar
1. Bedömning attestlistor	Attestlistan i ekonomisystemet var i överensstämmande med korrekt utsedda beslutsattestanter.
2. Bedömning stickprov 25 fakturor	25 fakturor har kontrollerats utan anmärkning
3. Beskrivning flödet inkommen till betald faktura	Alla beställningar görs med giltig referenskod som styr flödet i attestrutinen. Administratör konterar, någon med kännedom om inköpet mottagningsattesterar och beslutsattestant beslutsattesterar. Administratör gör regelbunden kontroll av fakturor som inom kort förfaller till betalning och skickar i förekommande fall en påminnelse till beslutsattestanten.

Nämndspecifika kontrollaktiviteter

Kontrollaktivitet:

Kontroll av utbildningsbehov kopplat till offentlighet och sekretess, diarieföring och utlämning av allmän handling

Frågeställningar

Exempel på frågeställningar är:

Känner alla medarbetare till offentlighets- och sekretesslagstiftningen?

Vet alla medarbetare hur de ska göra för att diarieföra handlingar?

Vet alla medarbetare hur de ska göra vid begäran om allmän handling?

Metod

Enkät

Resultat

En enkät har skickats ut till alla medarbetare och förtroendevalda. Undersökningen genomfördes 18 september - 4 oktober. Svarsfrekvensen är 74 % för stadsbyggnadskontoret och 59 % för byggnadsnämnden. Svaren visar att mer kunskap behövs. Av de som har svarat finns det en betydande osäkerhet kring hur en begäran om allmän handling ska hanteras och om hur och när en handling ska diarieföras. Utbildande insatser kommer att genomföras med start under 2020. Genom frisvarsmöjlighet har respondenterna kunnat ge exempel på vad som vad som behöver lyftas upp i en utbildning:

- hur görs en sekretessprövning
- vilka handlingar ska diarieföras
- gränsdragning och exempel på när dokument är offentliga handlingar eller arbetshandling
- hur e-post ska hanteras

Sammanfattande bedömning

■ Avvikelser

Uppföljning av förbättringsåtgärder från tidigare år

Information och utbildning till medarbetare och nämndsledamöter i kommunens riktlinje för korruption och mutor ska genomföras

I oktober 2018 genomförde förvaltningen en föreläsning på ämnet mutor och korruption. En halvdagsföreläsning för alla som behandlade muta, korruption, jäv och hur en som tjänsteperson bör tänka för att förhindra att fel uppstår eller brott begås. Dessutom genomfördes en fördjupande workshop för medarbetare som anses vara särskilt riskutsatta. Vid detta tillfälle diskuterades även kommunens riktlinjer, policy och visselblåsarfunktion. Workshopdeltagarna arbetade fram en handlingsplan för hur förvaltningen kan belysa frågorna kontinuerligt.

Uppdatera förvaltningens introduktionsprogram

Introduktionsprogrammet är uppdaterat och ses över halvårsvis.

Införa rutin för att säkerställa att handläggare har kunskap om debitering

Rutin finns och kontroll görs löpande av ekonomiadministratör.

Översyn av kontrollsystem för debitering

Översynen är genomförd och kontroll görs löpande av ekonomiadministratör.

Utvärdering av nämndens sammanvägda interna kontrollarbete

Förutsättningarna för att bedriva den interna kontrollen är goda sett till kontrollmiljön, den information och det stöd som ges via kommunkontorets medarbetare och genom systemet Stratsys som ger bra förutsättningar för planering, kontroll och uppföljning.

Förvaltningens arbete med riskanalys och genomförande av kontrollaktiviteter fortsätter att utvecklas för att bli en naturlig del i förbättringsarbetet. Kunskapen och medvetenheten kring intern kontroll ökar och det finns både engagemang och intresse hos medarbetare att bidra till kontrollarbetet.